

Reactie voor de internetconsultatie namens IPO (Bestuurlijke Adviescommissie Landelijk Gebied)

De consultatievragen luiden:

- Heeft u algemene op- of aanmerkingen bij het voorgestelde Besluit?
- Heeft u diersoortspecifieke op- of aanmerkingen bij het voorgestelde Besluit (kippen, melkvee, kalveren of varkens)?

Onze reactie:

Geachte staatssecretaris, dames en heren,

Graag reageren wij op de concept AMvB Dierwaardige Veehouderij; wij reageren op uw vraagpunt 'algemene op- of aanmerkingen bij het voorgestelde Besluit' vanwege onze taak ten aanzien van natuur/stikstof, omgevingsbeleid en onze rol als gebiedsregisseur voor het landelijk gebied.

Als provincies, samenwerkend in IPO, zijn we blij met voorliggende AMvB dierwaardige veehouderij, en met het feit dat de partners voor de uitvoering ervan het Convenant hebben getekend. Het is immers van belang dat de veehouderij maximaal ruimte geeft aan dierwelzijn en dierwaardigheid.

Stapsgewijze invoering

Het is een AMvB waarvan nog vele onderdelen nader ingevuld moeten worden. Dit heeft te maken met de behoefte aan nader wetenschappelijk onderzoek én met de voor veehouders financieel-economisch aanvaardbare implementatietermijnen. Wij hebben daarom begrip voor een stapsgewijze invoering.

Knelpunten bij de rol van de provincies in de AMvB

De invoering van deze regelgeving gaat de provincies meer aan dan in de regeling en de toelichting wordt beschreven.

- Eén van de komende maatregelen gaat over het bieden van meer ruimte per dier en over andere vormgeving en inrichting van de huisvesting van de gehouden dieren. Daarmee raakt het de rol van de provincies in de ruimtelijke regelgeving. In vele provinciale omgevingsverordeningen zijn regels opgenomen over de maatvoering van agrarische bouwvlakken, waarop de bedrijfsgebouwen zich bevinden. Hierdoor kunnen knelpunten ontstaan tussen het enerzijds voldoen aan de vanuit de AMvB dierwaardigheid voorgeschreven maatvoeringen, en anderzijds de provinciale bepalingen.
- Ook raakt het onze rol in het verlenen van natuurvergunningen. Immers, regelingen in deze AMvB over meer ruimte per dier en de wellicht nog komende regelgeving over een uitloop naar buiten kunnen leiden tot meer ammoniakemissie. Dat verdraagt zich mogelijk niet met de verleende vergunningen en kan leiden tot schade voor de natuur. Daardoor ontstaat er een patstelling, omdat wij als bevoegd gezag geen toestemming kunnen verlenen voor verplichte maatregelen.
- Los daarvan missen we de notie, dat wijzigingen in een stal, van welke aard ook, kunnen leiden tot een beoordeling als 'nieuw project', en dus gevolgen hebben voor de vergunning en daardoor onverhoopt onderdeel kunnen worden van een afweging naar aanleiding van de intern salderen uitspraak (Raad van State d.d. 18 december 2024). Bij

een wijziging van het project moet immers het gehele project opnieuw beoordeeld worden en moet ook getoetst worden op additionaliteit, hetgeen voorsnog bijna nergens goed mogelijk is. Dat betekent dat wijzigingen niet zonder meer mogelijk zijn.

- De AMvB raakt ook onze rol als gebiedsregisseur, waarin wij de opgaven van de landbouw afwegen met andere gebiedsopgaven, welke door deze AMvB mogelijk worden doorkruist.
- *Om die redenen verzoeken wij u ons intensief te betrekken bij de verdere invulling van deze onderdelen van de AMvB. Dit zou mogelijk kunnen als partner aan de tafel van het convenant, of als partij in de daaruit voortvloeiende sectorwerkplaatsen voor de nadere implementatie.*

Doelsturing

De AMvB kiest voor doelsturing. Voor veel punten is het aan de veehouder om het 'hoe' in te vullen, zoals bijv. aan de graasbehoefte. Wij juichen dit toe.

Wij zijn ook benieuwd naar de invulling van de monitoring, de borging en de handhaving hiervan.

Hoe wordt beoordeeld of de veehouder ervoor zorgt, dat de doelen voldoende worden behaald?

Wat als de veehouder aangeeft, niet aan de doelen te kunnen voldoen vanwege provinciale regelgeving? Worden provincies door deze AMvB dan niet onverhoopt probleemeigenaar?

- *Wij verzoeken u op dit punt – borging, monitoring en handhaving van de doelsturing - duidelijkheid te verschaffen.*

Overgangstermijnen bestaande en nieuwe stallen

Omdat het wat betreft de overgangstermijnen voor veehouders met bestaande stallen nogal uitmaakt hoe de AMvB precies gaat werken wat betreft invoerverplichtingen, is van belang dat goed omschreven wordt wat wordt verstaan onder bestaande stallen, stallen 'die sindsdien *niet ingrijpend* zijn verbouwd' en nieuwe stallen. Wij missen een heldere omschrijving, met name van wat 'ingrijpend' is.

- *Wij verzoeken u dit beter te omschrijven.*

AMvB leidt tot stilstand in de stalmodernisering

Wij zien het risico, dat de AMvB in Nederland gaat leiden tot (verdere) stilstand in de verduurzaming van de veehouderijhuisvesting. Dit omdat veehouders die van plan waren hun stallen aan te passen, nu jaren moeten wachten totdat duidelijk is waaraan zij qua dierwaardigheid moeten voldoen.

Daar komt bij dat er bij de bedoelde stalaanpassingen mogelijk knelpunten ontstaan vanwege de stikstofbeleidsregels. In sommige provincies gelden beleidsregels die voorwaarden stellen aan structureel niet-benutte ruimte. Dat kan problemen geven, wanneer de stallen gewijzigd moeten worden, ten aanzien van interne saldering c.q. inlevering van niet benutte ruimte in de vergunning.

- *Wij vragen u om reactie, of deze vrees voor stilstand juist is. En zonodig een adequate reactie of wijziging waardoor duidelijkheid wordt geboden, ook t.a.v. de beleidsregels stikstof.*

Diergezondheid

Enigszins gealarmeerd zijn we door de passage in de toelichting op de Amvb dat 'er op het gebied van gezondheidsmaatregelen aanvullende maatregelen nodig zijn'. Wij vragen ons af wat dit betekent.

- *Wij vragen u een indicatie te geven van welke maatregelen er nog aankomen voor onze veehouders vanwege onze rol als gebiedsregisseur en onze taak op het gebied van natuur en omgevingsbeleid.*

Tenslotte

Wij wensen u veel succes bij de verdere uitwerking van deze regelgeving en worden graag betrokken bij de verdere implementatie vanwege onze taak ten aanzien van natuur/stikstof, omgevingsbeleid en onze rol als gebiedsregisseur voor het landelijk gebied. (zoals hiervoor gemeld)

Namens Bestuurlijke Adviescommissie Landelijk Gebied van het Interprovinciaal Overleg IPO,

Programmamanager Landbouw en VTH,

Tjeerd van den Heuvel